MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tat-13 ta' Jannar, 2021

Appell Inferjuri Numru 129/2018 LM

Myriam Vella bin-numru tal-karta tal-identità 949144(M)
("l-appellata")

vs.

Bank of Valletta p.l.c. (C 2833)
("is-soċjetà appellanta")

Il-Qorti,

<u>Preliminari</u>

1. Dan huwa appell magħmul mis-socjetà intimata **Bank of Valletta p.l.c.** [minn issa 'l quddiem "is-soċjetà appellanta"] mid-deċiżjoni mogħtija fit-12 ta' Settembru, 2018, fil-każ numru 470/2016 u bl-okkju premess [minn issa 'l quddiem "id-deċiżjoni appellata"], mill-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji [minn

issa ʼl quddiem "l-Arbitru"], li permezz tagħha ddeċieda dwar l-ilment tar-rikorrenti **Myriam Vella (K.I. numru 949144M)** [minn issa ʼl quddiem "l-appellata"] billi *ai termini* tal-paragrafu (iv) tas-subinċiż 26(3)(ċ) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta ordna lis-soċjetà appellanta sabiex tħallas lill-appellata s-somma ta' ħdax-il elef ħames mija u wieħed u ħamsin Euro u tmienja u disgħin ċenteżmu (€11,551.98) bl-imgħaxijiet legali mid-data li fiha l-appellata ppreżenta l-ilment tagħha quddiemu, sad-data tal-pagament effettiv u bl-ispejjeż kontra l-istess soċjetà appellanta.

Fatti

2. Il-fatti ta' dan il-każ huma kważi kollha identiċi għal dak tal-appell deċiż minn din il-Qorti, kif diversament preseduta, fis-16 ta' Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et** ***vs.*** **La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru 23/2018).

3. Għandu jingħad li fil-każ odjern l-appellata kienet aċċettat l-offerta tas-soċjetà appellanta fit-30 ta' Ġunju, 2011, skont kif jirriżulta mill-kopja tal-*Form of Acceptance and Transfer* esebita *a fol.* 83 tal-atti quddiem l-Arbitru, sabiex b'hekk hija kienet intitolata għall-ħlas tas-somma ta' erba' u tletin elf, sitt mija u tlieta u erbgħin Euro u sebgħa u sittin ċenteżmu (€34,643.67). Dan filwaqt li hija kienet investiet is-somma ta' sitta u erbgħin elf sitt mija u sebgħa u għoxrin Euro u ħamsa u erbgħin ċenteżmu (€46,627.54) fil-fond magħruf bħala *La Vallette Multi Manager Property Fund* [minn issa ʼl quddiem "LVMMPF"], kif

jirriżulta mill-kopja tal-*Contract Note a fol.* 103 sa 105 esebita fl-atti quddiem l-Arbitru, b'dana li fit-30 ta' Ġunju, 2011, hija kellha sitta u erbgħin elf mija u wieħed u disgħin punt ħamsa ħamsa tmienja (46,191.558) sehem b'valur ta' sitta u erbgħin elf sitt mija u seba' u għoxrin Euro u ħamsa u erbgħin ċenteżmu (€46,627.54) skont l-imsemmija *Form of Acceptance and Transfer*.

<u>Mertu</u>

4. L-appellata intavolat proċeduri quddiem l-Arbitru fil-11 ta' Novembru, 2016, kontra s-soċjetà appellanta permezz tal-preżentata ta' ilment fejn irrilevat li hija kienet investiet fil-*LVMMPF* wara li kienu pperswadewha tagħmel dan impjegati f'fergħa tas-soċjetà appellanta. Dawn kienu kkonvinċewha tinvesti f'dan il-prodott wara li qalulha li l-investiment fi proprjetà kulma jista' jiżdied u qatt jonqos. L-appellata ddikjarat li għalkemm mhijiex illitterata, imma dwar finanzi ma tifhimx, u ħasbet li impjegati ta' bank kienu b'esperjenza aktar minnha u għalhekk kienet aċċettat li tixtri ishma fil-fond imsemmi.

5. Is-soċjetà appellanta wieġbet għall-ilment billi eċċepiet is-segwenti: preliminarjament (a) l-Arbitru ma kellux il-kompetenza skont il-liġi sabiex jieħu deċiżjoni fir-rigward tal-kuntratt ta' transazzjoni bejn il-partijiet; (b) l-Arbitru ma kellux jieħu konjizzjoni tal-ilment *ai termini* tal-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta peress li l-appellata kienet naqset milli tikkomunika s-sustanza tal-ilment tagħha lis-soċjetà appellanta u peress li kienet seħħet transazzjoni; (ċ) l-Arbitru ma setax jieħu konjizzjoni tal-każ

peress li huwa kellu s-setgħa li jittratta biss ilmenti mressqa minn "klijenti eliġibbli"; (d) hija ma kinitx il-leġittimu kontradittur; (e) l-appellata kienet biegħet u ttrasferiet id-drittijiet kollha tagħha, anki dawk litiġjużi lis-soċjetà appellanta; (f) il-preskrizzjoni a tenur tal-artikolu 1222 u tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta; (ġ) l-appellata kienet ġiet klassifikata bħala *"experienced investor"* skont rapport maħruġ minn *Marccus Partners and Mazars Group*; (g) hija ma kienet bl-ebda mod responsabbli għall-ħlas ta' danni jew xort'oħra lill-appellata għal xi aġir allegatament illegali da parti tagħha; (ħ) l-ispejjeż tal-proċedura kellhom jitħallsu mill-appellata.

<u>Is-Sentenza Appellata</u>

6. L-Arbitru wasal għad-deċiżjoni appellata wara li għamel is-segwenti konsiderazzjonijiet rilevanti għall-appell odjern:

> ***" Eċċezzjonijiet dwar Ġurisdizzjoni***
>
> *Il-provditur tas-servizz qajjem tlett eċċezzjonijiet dwar il-kompetenza fis-sens li l-Arbitru m'għandux jisma' dan il-każ għaliex m'għandux il-kompetenza taħt il-liġi li jiddeċiedi dwar kuntratt ta' transazzjoni bejn il-partijiet li saret* res judicata *liema kwistjoni tista' titqajjem biss quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili b'mod esklussiv; li għalhekk l-ilment huwa wieħed frivolu u vessatorju ai termini tal-Artikolu 21(2)(ċ) tal-Kap. 555 u fil-konfront tal-* BOV *l-ilmentatriċi mhix '*klijent eliġibbli*'.*
>
> *L-Arbitru ser jittratta dawn it-tlett eċċezzjonijiet flimkien.*
>
> *L-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji ġie mwaqqaf permezz tal-Att XVI tal-2016 (Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta) li stabbilixxa l-kompetenza tiegħu. Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru ma tiddependix fuq ir-rieda jew ix-xewqa tal-partijiet jew il-materja li dwarha jiġi mitlub jiddeċiedi, iżda hija stabbilita fuq kriterji oġġettivi li l-leġiżlatur deherlu li għandu jistabbilixxi.*

*Skont il-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta, (fn. 19 Art. 21(1)(b) tal-Kap. 555) l-Arbitru għandu l-kompetenza li '*jisma' lmenti skont il-funzjonijiet tiegħu taħt l-Artikolu 19 (1) fir-rigward tal-imġiba ta' provditur tas-servizzi finanzjarji.*' M'hemm l-ebda kwalifika dwar il-materja tal-ilment u l-Arbitru jista' jisma' kwalunkwe ilment imressaq minn klijent eliġibbli kontra provditur tas-servizzi finanzjarji dejjem fil-limiti tal-istess Att.*

*Dan huwa imsaħħaħ minn dak li hemm provdut fl-Artikolu 19 (1) fejn il-funzjoni primarja tal-Arbitru hija deskritta bħala dik li '*jittratta lmenti mressqa minn klijenti eliġibbli.' *L-istess, m'hemm l-ebda limitazzjoni xi jkun l-ilment imressaq sakemm jaqa' fil-parametri tal-istess Kap. 555.*

*Għalhekk, it-test tal-kompetenza huwa li min iressaq l-ilment irid ikun '*klijent eliġibbli' *u kontra min jitressaq l-ilment irid ikun '*provditur tas-servizzi finanzjarji' *skont id-definizzjoni tal-Kap. 555.*

'Klijent eliġibbli' *huwa definit bħala: '*klijent li jkun konsumatur ta' provditur tas-servizzi finanzjarji, jew li lilu l-provditur tas-servizzi finanzjarji jkun offra li jipprovdi xi servizz finanzjarju, jew li talab il-provdiment ta' xi servizz finanzjarju minn provditur tas-servizzi finanzjarji.*' (fn. 20 Kap. 555, Art.2) L-istess Artikolu jipprovdi li '"*klijent" għandu jinkludi, persuna fiżika, inklużi s-suċċessuri tagħha fit-titolu jew mikrointrapriża.*'*

Il-liġi tistabbilixxi wkoll min hu provditur tas-servizzi finanzjarji:

*'"*provditur tas-servizzi finanzjarji" tfisser provditur tas-servizzi finanzjarji li jkun jew li jkun ġie liċenzjat jew awtorizzat xort'oħra mill-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta skont l-Att dwar l-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta jew kull liġi oħra tas-servizzi finanzjarji, inkluż iżda mhux limitat għal servizzi ta' investiment, ibbankjar, istituzzjonijiet finanzjarji, karti ta' kreditu, pensjonijiet u assigurazzjoni…' *(fn. 21* Ibid.)

L-ilmentatriċi odjerna hija klijent eliġibbli filwaqt li l-provditur tas-servizz huwa provditur tas-servizz skont id-definizzjoni tal-Kap. 555 fuq ċitat.

Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru tiskatta hekk kif jiġu sodisfatti dawn ir-rekwiziti tal-liġi u, ġaladarba tiskatta din il-kompetenza, l-Arbitru mhuwiex ristrett biex jisma' ilment, tkun xi tkun il-materja u l-kwalità tiegħu, basta jkun marbut ma' xi servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u mogħti minn provditur ta' servizz li jaqa' taħt id-definizzjoni tal-liġi.

Il-leġiżlatur bl-ebda mod ma illimita l-kompetenza tal-Arbitru ħlief ghal dak li jipprovdi l-istess Att. Perezempju, l-Arbitru jista' jisma' kazi li jmorru lura sal-1 ta'

Mejju 2004, (u mhux aktar), u 'jista' jagħti rimedju pekunjarju għal kull ilment sa massimu ta' €250,000.*'*

Li kieku l-leġiżlatur ried jillimita l-kompetenza tal-Arbitru, fiċ-ċirkostanzi li qed jgħid il-provditur tas-servizz, allura kieku kien jagħmel hekk, imma dan il-leġiżlatur m'għamlux.

Għalhekk l-Arbitru qed jiċħad l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza u, ġaladarba ġie deċiż li l-ilmentatriċi hija klijent eliġibbli u tista' tressaq l-ilment, allura, m'hemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tiegħu u ser jikkunsidrah.

Issa l-Arbitru ser jittratta dak li qal l-provditur tas-servizzi finanzjarji li qed isostni li l-każ huwa wieħed magħluq għaliex seħħet transazzjoni bejn il-partijiet liema transazzjoni għandha l-effett ta' res judicata bejn il-partijiet.

U, in sostenn ta' dan, il-provditur tas-servizz jagħmel referenza għal dak li jipprovdi l-Kodiċi Ċivili.

M'hemm l-ebda dubju li l-provditur tas-servizz kien qed joffri, (taħt xi kwalità jew oħra), servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji. Il-provditur tas-servizz mhuwiex kumpannija ordinarja li daħlet f'xi kuntratt sempliċi ma' kontraent ieħor, imma l-provditur tas-servizz huwa kumpannija li taħdem fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u huwa soġġett għal skrutinju akbar, anke minn regoli ad hoc*, li japplikaw f'dak il-qasam, dejjem biex jiġi protett l-investitur.*

Dan ġie enfasizzat mill-MFSA fir-rapport tagħha tat-22 ta' Ġunju 2012, (fn. 22 Report on the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund)*, fejn għamlitha ċara li l-BOV kien suġġett għall-*guidelines *applikabbli qabel l-2017 u l-*Investment Services Rules *minn Novembru 2007.*

M'hemm l-ebda dubju lanqas li s-servizz jikkostitwixxi kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant u, għalhekk, japplikaw għal din ir-relazzjoni ġuridika kemm liġijiet, regoli u regolamenti prattiċi u professjonali stabbiliti u linji gwida minn awtoritajiet superviżjonali nazzjonali u tal-Unjoni Ewropea, u anke liġijiet u Direttivi (fn. 23 Kap. 555, Art 19(3)(ċ)) li saru biex jagħtu protezzjoni lill-konsumatur.

Din ir-relazzjoni ġuridika li nholqot bejn l-ilmentatur u l-provditur tas-servizz m'hijiex waħda regolata esklussivament mill-Kodiċi Ċivili u fejn si tratta *relazzjoni bejn konsumatur u kummerċjant, japplikaw il-provedimenti tal-Kap. 378 tal-Liġijiet ta' Malta, u f'din ir-relazzjoni meta jintużaw espressjonijiet mhux ġusti, il-provedimenti tal-Kap. 378 jipprevalu fuq il-Kodiċi Ċivili u l-Kodiċi tal-Kummerċ. (fn. 24 Kap. 378, Art. 47(B))*

L-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni fil-Każ Nru. 028/2016 deċiż minnu fit-23 ta' Frar 2018, (fn. 25 Dan il-każ jinsab fuq il-link: https://financialarbiter.org.mt.en/AboutUs/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta% 20p.l.c.%20et.pdf) u semma r-raġunijiet għalfejn ma seħħetx transazzjoni bejn il-provditur tas-servizz u l-konsumatur.

*L-Arbitru spjega li anke skont deċiżjonijiet tal-Qorti tal-Appell, il-kunċett tal-*pacta sunt servanda *f'dawn il-każi fejn* si tratta *kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant kellu l-limitazzjonijiet tiegħu. Spjega wkoll kif l-Offerta u l-kuntratt ta' Aċċettazzjoni saru f'ċirkustanzi fejn il-konsumatur ma kellux wisq għażla ħlief li jaċċetta din l-Offerta; u l-klawsoli tal-Offerta fil-bidu tagħha u l-klawsoli 2.9 u 3(a) tal-istess Offerta, kif ukoll kull fejn hemm li l-ilmentaturi kienu qed iċedu d-drittijiet litiġjużi tagħhom, jew li b'xi mod kienu qed iċedu kwalunkwe drittijiet li kellhom, għandhom jitqiesu klawsoli inġusti u pprojbiti u jitqiesu daqslikieku qatt ma ddaħħlu.*

Ġaladarba dawn il-klawsoli tqiesu li m'għandhom l-ebda effett, għalhekk jitqies li ma seħħet l-ebda transazzjoni bejn l-ilmentatriċi u l-provditur tas-servizz li teskludi lill-Arbitru milli jindaga l-mertu tal-każ.

Peress li l-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni, a skans ta' repetizzjoni u sabiex jittratta l-ilment kemm jista' jkun b'mod 'ekonomiku u mħaffef'*, (fn. 26 Kap. 555, Art 19(3)(d)) qiegħed jagħmel referenza għal dak li ġie deċiż minnu fil-Każ Nru. 028/2016 fit-23 ta' Frar 2018, (fn. 29 Dan il-każ jinsab fuq il-*link: *https://financialarbiter.org.mt.en/AboutUs/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta% 20p.l.c.%20et.pdf) u r-raġunijiet u l-motivazzjoni li ta f'dak il-każ f'dan ir-rigward, għandhom jgħoddu wkoll għal dan il-każ.*

Għalhekk l-Arbitru qed jiċħad dawn l-eċċezzjonijiet."

L-Appell

7. Is-soċjetà appellanta ppreżentat ir-rikors tal-appell tagħha fit-2 ta' Ottubru, 2018, fejn talbet lil din il-Qorti sabiex tħassar u tirrevoka d-deċiżjoni appellata, filwaqt li tilqa' l-eċċezzjonijiet tagħha, jew liema minnhom, u tiċħad

it-talbiet kollha tal-ilmentatriċi bl-ispejjeż tal-appell odjern u dawk tal-proċeduri arbitrali kontra tagħha. Is-soċjetà appellanta tgħid li tħoss ruħha aggravata bid-deċiżjoni appellata għaliex: (1) l-Arbitru kompletament skarta jew ma tax każ ta' numru ta' eċċezzjonijiet u sottomissjonijiet tas-soċjetà appellanta; (2) l-Arbitru ma kellu l-ebda kompetenza jiddeċiedi l-ilment; (3) l-Arbitru għamel apprezzament żbaljat tal-liġi meta ddeċieda, jekk iddeċieda, li l-ilment ma kienx frivolu u vessatorju skont il-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555; (4) l-Arbitru għamel ukoll apprezzament ħażin tal-liġi u tal-fatti meta ddeċieda li jiċħad l-eċċezzjonijiet tal-preskrizzjoni *ai termini* tal-artikolu 1222 u tal-artikoli 2153 u 2156 tal-Kap. 16; (5) l-Arbitru għamel apprezzament ħażin tal-fatti u tal-liġi meta warrab il-klawsoli kompromissorji mill-kuntratt ta' transazzjoni, iżda fl-istess ħin żamm il-kuntratt fis-seħħ; (6) l-Arbitru għamel apprezzament ħażin tal-fatti u tal-liġi meta kkunsidra jekk l-appellata kinitx investitur b'esperjenza; (7) l-Arbitru għamel l-iżbalji fil-kalkoli tal-kumpens.

8. Permezz tad-digriet tagħha tas-16 ta' Ġunju, 2020, din il-Qorti fid-dawl ta' dak li jipprovdi għalih il-para. (e) tas-subartikolu 19(3) tal-Kap. 555, irrevokat *contrario imperio* d-digriet tagħha, kif diversament preseduta, tas-26 ta' Ottubru, 2018, u ordnat l-isfilz tan-nota li kienet ġiet ippreżentata mis-soċjetà appellanta fit-18 ta' Ottubru, 2019, *a fol.* 61, filwaqt li skartat l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni eċċepita minnha a tenur tal-para. (f) tal-artikolu 2156 tal-Kap. 16.

9. L-appellata għażlet li ma tweġibx bil-miktub, imma għamlet is-sottomissjonijiet verbali tagħha permezz tal-avukat difensur tagħha waqt l-udjenza tat-2 ta' Diċembru, 2020.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

10. Sabiex il-Qorti tevita tirrepeti dak kollu li diġà ntqal fis-sentenza tal-appell tagħha tas-16 ta' Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et *vs.* La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru 23/2018) u li għaliha għamlet riferiment aktar 'il fuq f'din is-sentenza, tiddikjara li l-konsiderazzjonijiet *kollha* li għamlet f'dik is-sentenza japplikaw *mutatis mutandis* għal dan l-appell u li m'għandhiex x'iżżid ma' dak li ntqal fl-imsemmija sentenza.

Decide

Għaldaqstant, għall-istess raġunijiet li ngħataw fis-sentenza mogħtija fis-16 ta' Diċembru, 2019, minn din il-Qorti, kif diversament ippreseduta, fl-ismijiet Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et *vs.* La Valette Funds SICAV p.l.c. et (Appell numru 23/2018), **tilqa' l-appell u tħassar id-deċiżjoni tal-Arbitru tat-12 ta' Settembru, 2018, filwaqt li tiċħad l-ilment tal-appellata bl-ispejjeż tal-proċeduri arbitrali u dawk tal-appell odjern kontra tagħha.**

Moqrija.

Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef

Rosemarie Calleja
Deputat Reġistratur